

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 an 10 cor.
pe 1/2 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un sîr garmond: prima de 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație.
Atît abonamentele, cît și inserți-
unile sunt a se plăti înainte în Arad.
Telefon pentru oraș și comitat 300.
Scrisori neîncercate nu se primesc.

Jókai ca naționalist.

Representant strălucit al unei generațiuni mari din sbuciumările căreia s'a desvăluit actuala domnie în Ungaria, Jókai a fost mai presus de toate un entusiast naționalist. În toată accepțiunea cuvîntului! Cu fapta și cu scrisul.

Nainte cu cinci-zeci-și-șese de ani vorbirile lui fulminante impingeau spre revoluție mulțimea strînsă să-l asculte de pe aceleași trepte de unde osîmintele lui au fost pornite. Luni la locașul de veci... A făcut până în capăt campania contra ostirilor împărătești, luând parte la atâtea victorii și plîngînd pe urma atîtor înfrîngerî.

Ear scrierile lui cele mai multe, d'asemenea d'un naționalism fără seamăn sunt inspirate. Eroismul răscol sale nimeni nu l'a căntat mai puternic și neîntrecut va rămînea între Unguri pe vecie și în ceea-ce privește adorarea ce a cultivat între al sîi pentru tot ce se referă la neamul sîu. Și câte'o scriere a lui despre eroii maghiari pretuiește mai mult decît orice statu de bronz ori marmură. Nimeni, că el, n'a scris așa, în inimă în vreme de lupte a știut să însușească în timpuri de restriște a mîngăiat, cînd des-nadejdea i-a cuprins chiar pe cei mai tari în credință, el aprindea în suflete raza speranței.

Generațiunii de-arîndul au crescut sub influența scrierilor sale de caracter național și ori-cîte școli înalte ar fi ridicat, Ungurii n'ar fi putut să profite mai mult, în ce privește formarea caracterului național, de cum au profitat din scrierile lui Jókai.

Și cu toate acestea ce deosebire mare între naționalismul lui Jókai și a scriitorilor din generația actuală. El își iubea neamul fără a crede că în același timp e obligator a urî celelalte națiuni. Crescut la școala mare a adevăratului liberalism, făcînd parte din generația entusiastă care alergase chiar în ajutorul poporațiunii vieneze, pentru a duce la isbîndă lupta de desrobire a popoarelor, umanitarist în înțelesul cel mai larg al cuvîntului, Jókai dorea mărirea și libertatea neamului sîu fără a fi agresiv față de celelalte... Așa se explică faptul, că în romanele sale zugrăvește cu simpatie chiar tipurile române și nu se perde în meschine acuzări nici tăgăduiește adversarilor ori-ce virtute... Mai bine de jumătate veac a fost publicist... Dar se poate oare face chiar asemănare între el și actualii publicisti de frunte maghiari?

Jókai era un adversar care-ți inspira respect. Nici în parlament nici în presă nu se folosea la adresa naționalităților de violență și ineptiile beksicilor de azi. El căuta să atragă, să convingă. Ingâmfați sîi urmași vor cu forța să — învingă. El propaga frăția și sta în ajutorul celor cari au împăcat pe Unguri cu înalta Casă domnitoare și prin

legea de naționalități căutase o apropiere către naționalitățile din patrie, — ear nu ca cei de azi, cari fac zarvă, inventează primejdii, strigă că trădam, ca să poată apoi, șarlatani ce sunt! — posa ca mîntuitori. De ce?

O spune chiar un ziar neaoș maghiar, »Alkotmány«, care în numărul sîu dela 10 Maiu scriind despre testamentul moral al lui Jókai, mărturisește că generația de azi nu mai e ca cea din care făcea parte Jókai... »Totul s'a dărîmat la clădirea căreia el a dat mîna de ajutor; dar el încă vedea noua Ungarie tot cum a fost cea veche, realismul sec îl vedea drept idealism înrourat, cosmopolitismul i-se părea spirit național, pe Ungurii noi îi credea Maghiari de cei vechi și nu vedea că literatura națională a devenit — meserie...«

Ceea ce el numise »a nemzet napszámosai« au devenit niște criminali ordinari. Pildă Dienes și Fenyő. Și cîți alți publicisti și literați pentru cari scrisul nu e misiune, ci meserie lucrativă!

D'aceia în presa maghiară și în literatură deși se prezintă ca un tip în aureolă, era un anacronism. Azi nu se mai găsește în presa și literatura maghiară nici o urmă de talia lui Jókai.

El și ca adversar era simpatic.

La conferența interparlamentară din Bruxella, se știe: epigonii d'acum îl trimisese și pe Jókai, alături de Pázmándy... »Budapesti Hirlap« dela 8 Maiu și scrie cu multă laudă despre chipul strălucit cum Jókai se achitase atunci de sarcina ce i-s'a dat: să împrăstie toate țesăturile de intrigă daco-română! Scriitorul acestor șire vorbise însă chiar atunci cu Jókai și a avut impresia, că dacă în presa maghiară Jókai ar da tonul și nu i-ar fi apucat pe dinainte politicienii »moderni« și publicistii de categoria lui Bartha Miklós ori Vészi, desigur că Românii nu erau să se întâlnească cu Ungurii la Bruxella ca adversari. El și acolo era omul păcii, patriotul care regreta neînțelegerile dintre fiili aceleiași țări și aproape cu duioșie solicita să se caute punctul de înțînire și înțelegere.

Eată de ce cu drag ne închinăm și noi memoriei sale. Eată de ce zicem: Ungurii numai așa se vor arăta demni de Jókai, dacă vor respecta în viitor idealul care l'a călăuzit în toate, dacă vor asculta povețele acestui mare scriitor ear nu se vor lăsa amețiți de strigătele de bălcu ale epigonilor.

— Convocarea delegațiunilor.

Numărul de Duminică al ziarului oficios publică 3 autografe regale referitoare la convocarea delegațiunilor. Conform acestora delegațiunile sunt convocate pe ziua de 14 Maiu la Budapesta.

„SCHIZMA“ din MARAMUREȘ.

II.

După această declarație relativ la eșirea lor din sinul bisericii rom. catolice, Românii din Sigetul Maramureșului s'au adresat către arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei Baron de Șaguna, pentru a-l primi în sinul bisericii ortodoxe-române, cu următoarea rugare:

Esceletissime Doamne Arhiepiscoape, nouă Părinte prea grațioase!

Locuitorii Sigetului Maramureșului, neputînd suferi supremația și rusificarea guvernului diecesan greco-catolic dela Muncaci, ne-am determurat de a ne întoarce în sinul bisericii gr.-ort. de unde străbunii nostri — seduși s'au desparțit, despre ce în înțelesul legilor la respectivul preot ne-am și înștiințat.

La pașul acesta ne-a înduplecat tendința Papei dela Roma ca capul bisericii apusene, prin care tendință voiește pe sine de infalibil — ce e însușire dumnezească — a se pronunța, căruia păcat de moarte pătași a fi noi nici cînd nu vom. Din privința aceasta cu cea mai adîncă umilință solicităm Esceletismei Domniei Voastre, ca pe noi și familiile noastre sub Archipăstoria Sa a ne primi și nouă sufletar a ne dispune să vă îndurați.

Starea lucrului descoperind înaintea Esceletismei Domniei Voastre, ne luăm îndrăzneala a ne ruga, ca până-ce sîmînța de muștar sîmănată se va înrădăcina, spre biserica noastră grația voastră, grația părintească a vîrsa, și din fondul religionariu ajutoriu a ne dărui să aveți bunătațe.

Pentru-că locuitorii români Sigeteni cu numărul de una mie suflete cu trecerea dela biserica apuseană ne perdem dreptul către biserica și casa parochială prin străbunii nostri edificate, și vom fi siliți toate a le lăsa Rușilor în timpul mai aproape colonizați. Și așa toate acestea fiind edificînde, ca neavuți biserica a ne susține nu suntem în stare: până-ce spre scopul acesta sfînt, la buna-voința creștinească nu ne vom întoarce.

Critice timpuri a petrecut națiunea noastră și pare că nicînd nu a fost așa espusă contopirei în altă națiune, ca tocmai în Maramureș, unde sub jugul absolutistic al ierarhiei rusești șapte sate române limba de totul și-au pierdut, numai portul și datinele arată că și pe acolo locuiesc strănepoții lui Dragoș.

De asemenea soarte numai Esceletisima Domnia Voastră ne puteți mîntui.

Din această cauză cu profundă supunere ne rugăm ca pe noi în grația Archipăstorească a ne primi să vă îndurați. Incăt: »Longus post nos o idem petentium decus«

Cerînd binecuvîntarea Archipăstorească cu profundă reverință fiiască rămînem.

Dat în ședința bisericească a Românilor Sigeteni, ținută în Sigetul Maramureșului, anul 1869 Septemvrie 19.

Esceletismei Domniei Voastre umiliți șierbi:

Ioan Tiple m. p.,
jude cer. ca președinte.

Vasiliu Manu m. p.,
jur. comunal ca notar.

(După »Speranța«).

Primejdia desnaționalizării prin biserica rom.-catolică l-a ajuns acum și pe Ruteni ca pe Români. După datele statistice oficiale din 1900 în comitatele Hajdu, Saholci

și Sătmar sunt 226.000 greco-catolici (uniți), dintre care numai 119.000 sunt Ruteni și Români de naționalitate, iar restul de 106.000 sunt Ruteni și Români deja maghiarizați. Clerul ruten, dela vladica până la cel din urmă preot de sate, e cu desevirire maghiarizat iar clerul român din Sătmar și Maramureș nu e nici jumătate național: în familiile preoțești și la inteligența mireană, cu puțină excepție, limba și cultura maghiară dominează. Cel mai zelos apostol al maghiarizării Rutenilor, Szabó Jenő, membru în casa magnaților, trebuie să constate că în adevăr, cauza defecționării Rutenilor sunt inovațiile și abrevierile, care preoții ruteni li-au introdus în biserica gr.-catolică după *modelul latin*, și mai ales *fortarea limbii maghiare* din partea guvernului. («Budapesti Hirlap» dela 4 Febr. a. c.).

În astfel de împrejurări s'a produs mișcarea religioasă între Români și Ruteni pentru salvarea naționalității lor prin separarea de biserica rom. catolică și reîntoarcerea lor în sinul bisericii ortodoxe. Presa maghiară, fărăosebire: clericală, liberală, francmazonă și ovreiască a dat alarmă că patria e în pericol, reclamând urmărirea inițiatorilor mișcării și sufocarea «schizmei», căci schismaticii numesc catolicii pe creștinii care aparțin la biserica rom. ortodoxă. Procurorul a și dat în judecata tribunalului criminal pe 19 Ruteni din comuna Iza, dintre care, tribunalul din Sighetul Marmăției la 30 Aprilie st. n. a condamnat la 1 an temniță de stat pe Maxim Pleszka, la 1 an și 2 luni pe Ioachim Vakaró, Vasile Lazar și Vasile Kemény, și fiecare la câte 500 cor. amendă, iar pe Orosz Andor, Izai Andri, și Pleszka Gábor la 2 luni și 9 zile temniță de stat și fiecare câte 180 cor. amendă. Pe ceilalți acuzăți tribunalul i-a achitat.

Dar cum vine că în Ungaria cea liberală, unde e consfințită prin lege de stat nu numai libertatea religioasă, ci chiar neconfesionalitatea, Ovrei și francmazonii să formeze o tabără cu clericali pentru apărarea catolicizmului și prigonirea acelor, care nu vor să mai rămână catolici, ci caută să treacă dela catolicism la religiunea ortodoxă? Explicația e foarte simplă.

Catolicii, ca Ovrei și francmazonii, urmăresc aceeași politică față cu naționalitățile: *desființarea sau maghiarizarea* acelor, iar pentru desființarea Rutenilor și Românilor biserica rom.-catolică s'a dovedit ca cel mai bun mijloc. Eată de ce căpeteniile mișcării religioase a Rutenilor trebuiau dați în judecată și condamnați la temniță și amende bănești. Trebuia adecă statuat un exemplu pentru terorisarea și împedecarea uniților de a trece la biserica rom. ortodoxă, ca rămânând în unire cu catolicii să-i poată topi mai ușor în căldarea catolicizmului maghiar.

Tribunalul însă după-ce n'a găsit nici un fel de agitațiune panslavistă sau în contra statului, cu care i-a acuzat presa maghiară și procurorul, ca să salveze aparența, i-a condamnat pe motiv de agitațiune în contra religiunii gr.-catolice. Oare dacă acuzații s'ar fi făcut francmazoni ori ar fi trecut la religiunea mozaică, tribunalul i-ar fi condamnat?

Note politice.

„Abea s'a deschis a treia sesiune parlamentară — scrie „Alk.“ — o frumoasă serie de picanterii politice agită pe deputați.“

„Așa de exemplu este aceea că ministrul de finanțe Lukács László care e pe cale să demisio-

neze a întâlnit un concurent periculos la postul de guvernor al băncii austro-ungare. Concurentul acas'a este un fost ministru președinte, a cărui carieră financiară a mers lungă vreme paralel cu cariera de deputat, de unde reiese că acest fost ministru președinte nu e contele Szapáry Gyula, nu e Wekerle Sándor și nu e Br. Bánffy Dezső. Acesta din urmă mai puțin. Despre Khuen-Hederváry ne mai făcând vorbă. Se zice că concurentul ușor l-ar putea scoate din șea.“

* * *

Din lagărul Apponyist transpiră vești triste. „Neues Wiener Tageblatt“ de Duminecă scrie:

„În cercurile aristocratice de aici, care și în cele politice sunt bine informate, se susține cu multă pozitivitate știrea, că contele Apponyi Albert s'a ostenit în lupta politică și e decis a se retrage de pe arena politicii și a vieții publice. Cu privire la aceasta, cu datul de 7 Maiu se anunță din Budapesta că conform știrilor răspândite acolo Apponyi ar fi declarat partizanilor săi, hotărârea de a nu mai lua parte la acțiuni politice. Pe lângă asta se zice că și-a disolvat locuința din Budapesta și s'a mutat la moșia sa din Eberhard.“

Ziarele ce sosesc din Budapesta toate reproduc știrea aceasta senzațională, care dacă se confirmă înseamnă încheierea unei vieți politice din cele mai interesante. Contele Apponyi prin cultura sa superioară prin neîntrecuta sa oratorie și îndeosebi prin șovinismul său esagerat din cale afară, era predestinat oare cum să domineze sufletul poporului maghiar. Și cu toate acestea ce vedem? Șovinismul nu l-a apropiat de sufletul poporului, el se retrage de pe arena politică fără a lăsa niciări regrete, iar celelalte însușiri nu l-au putut nici odată ajuta la un scaun ministerial după care a însetat mai mult de un pătrar de veac înzădărar. În viața publică maghiară nu s'a încheiat încă o carieră politică atât de tragică ca a lui Apponyi.

Oamenii de bine însă trebuie să se bucure de căderea sa: contele Apponyi discreditează total principiul pontice al „doi bani în trei pungi.“

*

O știre scurtă apărută săptămâna trecută în foaia oficială vestea că Maj. Sa Regele a grațiat pe Ugron János.

Ugron János poate fi un om foarte onest, foarte respectabil, asta n'are nimeni dreptul a-l trage la îndoială, dar ori cine are dreptul a-l trage la îndoială că a putut fi un funcționar conștiincios și ireproșabil. Căci eată ce zice datele biografice: În 1892 comitatul Udvarhely l-a ales de vicișpan; cinci ani în urmă a fost luat în disciplinar și pedepsit cu amendă bănească; ministrul a aflat sentința prea domoală și a amovat din post pe domnul vicișpan. Acum mai recent a candidat cu program guvernamental în cercul Udvarhely și a și fost ales. Iar acum foaia oficială vestește că M. Sa, la recomandarea ministrului președinte Tisza, a sistat prin grație deciziunea ministerială.

În merit asta puțin înseamnă pentru-că Ugron János așa nu mai reflectează la vicișpanat, iar deputat ar rămânea și fără grație, pentru-că sentința disciplinară n'are nici o influență asupra mandatului; dar totuși era un defect de frumseță, ca în șirul spriginitorilor guvernului să șază un deputat pe care tot guvernul l-a scos din funcție. Acum defectul acesta a fost delăturat: Ugron János nu plătește amendă, oficios nu și-a pierdut postul și disciplinar asemenea inaculat poate sprijini guvernul împărțitor de grații.

Și ce e morala din afacere? Că „mâna de fer“ este tot-odată o mână catifelată care știe blând netezi pe aceia care îi fac servicii politice; dimpotrivă, știe fără milă lovi în aceia care nu-și pleacă capul.

Singur actul acesta, aruncă o lumină mai vie asupra sistemului Tisza, de cât ori câte discuții teoretice. Sistem practic, vechiu sistem probat: a sprigini persoane și a apăsa mase. Pentru guvernatori sistemul e foarte bun, pentru-că le poate asigura pe lungă durată poziția; e foarte periculos însă pentru popoare pentru-că din punct de vedere etic e imoral și duce corupția în mase.

Din Dietă.

Budapesta, 10 Maiu.

Eri s'a ținut prima ședință meritorie dela deschiderea noii sesiuni.

Senzația ședinței a fost *exposeul* ministrului de finanțe Lukács László, cu care și-a prezentat budgetul pe 1904.

Înainte ordinii de zi, s'a pertractat adresa comitatului Csanad cancelaria de cabinet să nu corespundă nemțește cu comitatele.

N'a dat loc însă la nici o discuție căci ministrul președinte Tisza a declarat că afacerea aceasta a rezolvat-o însuși Majestatea Sa, care îndată ce a luat cunoștință despre gravamenul comitatului Csanad, a dat ordin cabinetului, pe viitor cu *autoritățile maghiare să corespundă numai ungurește*.

Dup'aceea a urmat *exposeul* ministrului de finanțe.

Ministrul de finanțe Lukács: Sunt cunoscute înainte fiecăruia cauzele pentru care abia acum poate prezenta budgetul pe 1904. La budgetul acesta face o privire retrospectivă asupra pozițiilor din budgetul anului 1902 și găsește asemănarea favorabilă.

Bilanțul budgetului: față de 1,024,562.180 coroane cheltueli ordinare 1,081,376,795 cor. venituri ordinare, adică la aruncul ordinar un prisos de 56,814,615 cor. Dimpotrivă la cele extraordinare față de 165,522,441 cor. Cheltueli transitorii și de investiții stau 109,305,150 cor. Veniturile extra-ordinare lipsa e prin urmare 56,217,291 cor. Dacă contragem socotelile ordinare și extra-ordinare aflăm față de 1,170,084,021 cor. cheltueli totale, 1,190,681,945 coroane venituri totale, prin urmare în rezultat final 597 324 cor. e prisosul.

În noul budget se cuprinde deja *lista civilă urcată cu 2 milioane cor.*, care sumă nu este încă votată de Dietă. La căile ferate maghiare 6,975,400 cor. sunt luate în budget, pentru ameliorarea plăților funcționarilor.

În ex-lex cu 51 milioane au incurs mai puțin în dări și competențe erariale.

Războiul ruso-japonez.

Raportul lui Kuropatkin despre lupta dela Yalu.

Petersburg, 9 Maiu. Raportul telegrafic cu datul d 7 Maiu n. al generalului Kuropatkin către Țarul Nicolae II, este următorul:

Conform raportului generalului Sassulici, Rușii au avut următoarele pierderi în lupta dela 30 Aprilie de lângă Kiulien-cieng:

Comandantul diviziei 3 de vânători, maiorul *Kastalinski*, a fost vulnerat la cap și a căzut. A mai căzut vice-colonelul *Mahler*, care a fost comandantul bateriei 2 a brigădei de artilerie ost-siberiene, comandantul batalionului regimentului 12 de vânători, vice-colonelul *Paksomov* și încă 7 oameni. Au fost răniți: comandantul brigădei 6. de tunari ost-siberiene colonelul *Meister*, 7 sub-oficieri și 67 soldați. Câte un batalion al regimentului 9 și 10 de tunari, și al regimentului 24 de infanterie, care n'a făcut parte din lupta dela 1 Maiu, dar care forma o parte a aripii drepte și a rezervelor principale. De aceea regimentul 9 de vânători și batalionul regimentului 24 n'a avut pierdere. Însă regimentul 10 de vânători cu ocaziunea acoperirii retragerii a pierdut 6 soldați. Cu atât mai mari pierderi a avut regimentul 11 și 12 de vânători, și regimentul 22. În lupta exasperată

regimentele noastre de repetiție-ori au fost nevoite să recurgă la atacul cu baioneta și astfel a-și croi cale printre rândurile dușmane. Trei divizionii contrare le-au încunjiurat, nesocotind rezervele. Trupele noastre s-au luptat cu dușmanul de 5 ori mai tare, spriginit de artilerie. În această luptă sângeroasă, dar pentru regimentul 11 și 12 glorioasă, cel dintâiu a suferit următoarele pierderi: a căzut comandantul de regiment, colonelul Laning, comandantul de brigadă, vice-colonelul Ometi, 10 sub-oficieri și 206 feciori. Răniți au primit comandantul de brigadă, vice-colonelul Jaglucikin, mai mulți sub-oficieri, preotul campestru Cerbakovski, măestrul de capelă, muzicanții și 391 feciori. Din regimentul 12 de vânători a căzut comandantul de brigadă, vice-colonelul Uriadov, 6 sub-oficieri, și 266 feciori. Răniți au primit 11 sub-oficieri și 390 soldați. Din regimentul 22 au căzut 18 feciori, și au fost vulnerați 4 sub-oficieri și 93 soldați. Din bateria 3 a brigadei 3 de tunari a căzut comandantul bateriei, vice-colonelul Muracki și 24 tunari. Răniți au fost 62 feciori și 3 oficieri. Din bateria 2 a brigadei 6 de tunari a fost vulnerat 1 sub-oficer, parte au căzut, parte au fost răniți 36 soldați. Tot din bateria 3 a brigadei acestei au căzut 80 soldați, au fost răniți 1 sub-oficer și 15 feciori. Divizia 3 de vânători a pierdut 1 sub-oficer, 16 soldați și a fost rănit un sub-oficer și 30 soldați. Pe câmpul luptei dela 1 Maiu a perit fără urmă vice-colonelul Roievski din regimentul 11, medicul de regiment Svacov și 261 soldați, din regimentul 12 2 sub-oficieri și 202 soldați, din regimentul 22 144 soldați, din bateria 3 a brigadei 3 un sub-oficer, din bateria 2 a brigadei 6 2 sub-oficieri și 42 soldați.

Conform știrilor sosite mie, nime nu a capitulat. La 1 Maiu am avut următoarele pierderi de cai: la bateria 3 a brigadei 3 72; la bateria 2 a brigadei 6 108; bateria 3 a pierdut 141 cai.

Recapitulând pierderile îndurate în luptele dela 30 Aprilie și 1 Maiu, aceste sunt următoarele: 6 oficieri din statul maior,

20 sub-oficieri, 564 feciori. Vulnerați au fost: 2 oficieri ai statului maior, 36 sub-oficieri, 1081 soldați. Aiți putem socoti preotul de câmp și măestrul de capelă. Pe câmpul de luptă a rămas 1 oficer al statului maior, 5 sub-oficieri, 1 medic și 589 feciori. Dect pierderea totală este: 70 oficieri din statul maior, și 8 oficieri inferiori, și 2324 soldați. Din cauza pierderilor amintite și greutatea solului este peste putință a transporta tunurile și puștile. Multe detașamente ale regimentelor 11 și 12, cari au pierdut mai mult de jumătate din echipament, totuși au continuat lupta. În fine regimentul 11 și 12 cu toate pierderile sensibile s'a retras în ordine sub scutul divisiilor 3 de vânători, care a luat parte la luptă și a acoperit retragerea. Trupele au sosit în ordine la Föngvang-cieng, stându-ne la dispoziție și mai departe înspre noaptea dela 1 și 2 Maiu.

Conform telegramelor generalului Pflug, căpitanul din statul maior Kurokin, care a fost trimis în serviciu de ecleror, a fost rănit și s'a înecat în lacul Alkov.

Japonezii continuă debarcarea în Mandșuria și pe fiecare zi ocupă câte o poziție însemnată din toate punctele de vedere.

Eată ce ne vestesc telegramele din urmă:

Londra, 11 Maiu. Toate știrile sosite de pe câmpul de război confirmă știrea că Japonezii au ocupat orașul Dalny, chela Port-Arthurului, care astfel este absolut izolat. Două trenuri rusești cari plecau de la Niucivang au fost silit să se întoarcă, din cauză că Japonezii trăgeau asupra lor. Pe linia asta Japonezii au stricat trei poduri.

Berlin, 11 Maiu. „Vossische Zeitung“ primește din Petersburg următoarea telegramă:

»Kuropatkin a raportat Țarului că trupele ce are la dispoziție nu sunt destule pentru a împiedeca înaintarea Japonezilor. D'asemeni raportează că grosul trupelor l-a retras la Mukden și Karbin.

»Locoșitorul Alexiev raportează că și-a mutat cartierul la Karbin.

Jokohama, 10 Maiu. În raportul său despre ultima încercare făcută pentru închiderea Port-Arthurului, amiralul Togo zice:

»Eспедиția din urmă a fost o dramă sguđuiloare în care s'au petrecut acte d'un eroism nespus. Pierderile noastre sunt mult mai mari de cât la încercarea penultima. Viforul de pe mare li-a fost Rușilor un aliat puternic. Cu regret anunt că de pe cele patru vase trimise să fie scufundate pentru a închide ieșirea din canal un singur om n'a putut fi scdat. (Observăm că cele 8 vase din penultima expediție aveau o capacitate de 17,313 tone; vasele erau de 18—25 ani. Numărul marinarilor de pe dinsele s'a urcat la 159. Dintre aceștia 36 s'au întors sănătoși, 18 s'au întors răniți, restul a perit. Cei perși au preferit să sară în apă ori să se sinucidă, dar nu s'au dat prinși Rușilor. În ultima expediție au perit peste 300 marinari, dintre cei 20.000 câți s'au oferit de bunăvoie să întreprindă acea expediție. Vorba e că ei au închis ieșirea din portul rusesc și astfel flota d'acolo nu mai poate face nimic. Red.).

Din străinătate.

Protestul papei. Referitor la protestul Vaticanului contra vizitei lui Loubet la Roma, organul Vaticanului „Osservatore Romano“ aduce următoarele: „De-ore-ce vedem, că diferite ziare interne și externe au comentat atitudinea sântului scaun față de visita presidentului Loubet în așa mod, că nu corespunde adevăratului fapt, declarăm, că prin acel fapt demnitatea și drepturile sântului scaun au fost grav violate. Din acest motiv sântul scaun a înscinuat formal protest nu numai la guvernul francez, ci prin mediul nunciaturilor apostolice la toate guvernele țărilor, eu care sântul scaun are relațiuni diplomatice“.

Nota Vaticanului a fost înmanuată deja nu numai la Paris, ci și în Viena, Roma, Madrid și Lisabona. Organul socialist al lui Jaurès anunță, că Joul a fost consiliu ministerial, în care s'a discutat asupra notei Vaticanului hotărînd, să dea un răspuns în termen cât se poate de aspri. Conform unei telegramme ulterioare ministrul de externe Delcassé a încredințat pe ambasadorul Vaticanului (nunciul papal) la Paris, Nisard să notifice secretarului statului papal Merry del Val, că Franța consideră nota protestatoare a Vaticanului de nula și ca atare de neexistentă.

Spre alt țărim.

În sania care zboară, să razimă a lene, cu spatele către vizitiu, boierul Tudor, înfășurat așa fel în blană, încât abia i-se mai vede nasul; ear ochii abia-l licăresc de sub căciula trasă peste frunte.

Se întoarce dela o vînătoare de lupi și, ca să se încălzească, duce la gură o sticlă cu cogniac. Pune sticla la loc, apoi își înfășă în jurul picioarelor piele aproape înghețate ale lupilor uciși. Și, fiind-că degetele picioarelor încep să-l amortească, el mai scoate odată sticla și trage o înghițitură strașnică.

Înviorat de căldura lăuntrică, ar scoate o țigare să fumeze, dar renunță la fumat, din cauza lenei; și cu gândul la chilometrii ce-l despart de casă, se lasă molatec pe coasta dreaptă.

Vizitiul, cu mustățile mărite de chiciură, cu genele albite de ger, dacă n'ar mișca din când în când brațul drept cu biciul, ar părea țapă, înghețat pe capră de frigul cumplit ce domnește.

Boierul suferă de ger. Picioarele până aci usturătoare de reci încep par-că să i-se încălzească. El simte cum somnul pare că vrea să-l fure. Ca prin vis îl trece prin minte gândul că o adormire în sanie pe așa ger ar fi o adormire pe veci; dar tot ca prin vis i-se părea că zimbește de gândul ăsta și se vede parcă dând din umeri: „Ei așa! parcă moare lumea numai cu una cu două...“!

DĂSCĂLIȚA.

Când tremurându-și jalea și sfiala
Un cânt pribeag îmbrățișează firea
Și-un trandafir crescut în umbră moare
Și soare nu-i să-i plângă risipirea,
Eu plâng atunci, căci tu'mi resai în țare
A vremii noastre dreaptă muceniță,
Copil blajin, cuminte prea de vreme-
Sfelnică, balaie dascăliță.

Cu strălucirea ochilor tăi limpezi
Poveste nu-i mai jalnic povestită,
Tu ești din leagăn soră cu sfiala
Pe buza ta n'a tremurat ispită.
Cumuna ta de zile și de visuri
Au împletit-o rele ursitoare,
Ca fruntea ta, nu-i frunte de zăpadă
Și mând nu-i atâtea știutoare.

Moșnegi cetești ai cărților din strănă
Din graiul tău culeg înveștătura,
E scrisă par-că 'n zimbele tale
Seînătatea slovei din scriptură.
În barba lor, cărunță ca amurgul,
Ei strîng prinosul lacrimilor sfinte,
Căci ved aievea întrupat ceaslovul,
În vorba ta domoala și cuminte.

La tine vin nevestele să-și plângă,
Feciori lor în slujbă la 'mpăratul,
Și tu ascunzi o lacrimă 'ntre slove
În alte țări când le trimiți oftatul...
Și fete vin să le 'nșlozești altăia,
La pragul tău e plină ulicioara
Și fetele își șoptesc în taină:
Ce mânt frumoase are domnișoara.

... Și mângîind copiii altor mame
Te stîngi zîmbind în calea ta fecioară,
Iar' căpătîiul somnului tău mașter
De-un vis deșert zădărnice se 'nfioară.
Tu par-că auzi cum picură la geamuri
Un ciripit de pui de rîndunică
Și-un gând răsleț își înfăbîntă tîmpla
Cu tine adoarme o dulce, sfîntă frică...

Sfios amurgul toamnei mohorîte
Își mișcă 'ncei podoaba lui bolnavă,
Ca din cădelniță fumul de tămăie
Prelung se sbate frunza din dumbravă.
Tu stai în prag și din frăgar o frunză
La sînul tău s'a pogorît să moară,
Iar' vîntul spune crengilor plecate
Povestea ta, frumoasă domnișoară...

Nic. Otavă.

Dela comunitatea de avere din Caransebeș.

Ca un simplu privitor am urmat cu mare atențiune lupta ce se poartă de un timp încoace în cauza comunității de avere din Caransebeș.

Am citit cu rezervă cele scrise prin diferitele jurnale contra și pentru dl. Curescu, actualul președinte.

Am văzut că dl. Curescu a fost atacat din partea unui domn, pentru-că n'ar fi destul de bun român, și în cele naționale n'ar merge pe calea apucată de marele general Doda, dar am aflat ridicolă vointa respectivului domn, ca un Curescu să meargă pe calea apucată de Doda.

Am văzut apoi cum dl. Curescu a fost atacat într-o corespondență din Mehadia, c-a atentat urit contra comunității de avere prin alegerea în comitet a lui Petru Brankovici, care s'ar fi făcut cu voia și consimțământul domniei sale, pentru-că d-sa ar fi pactat cu comitele suprem, ca în schimbul sprijinirii sale să-l aleagă pe Pera Brankovici în comitet; faptul acesta nici nu l-a combătut dl. Curescu în declarațiunea publicată în prețuita D-Voastră Ioafe, ci se apără cu aceea, că dl. Dr. Ionescu sau fratele acestuia l-ar fi gratulat lui Brankovici și cu aceasta încheie actele, crezând că a scăpat de toate acușările.

Dacă D-sa voia să apară înaintea noastră ca un adevărat conducător al poporului român, ca un om care nu șede pe 2 scaune, trebuia să declare categoric orî de s'a înțeles D-sa cu comitele-suprem în cauza alegerii lui Brankovici?

Așteptăm dela dl. Curescu răspuns clar și categoric...

Știm noi cu toții că dl. Curescu acum 6 ani, când era vorba de alegerea generalului Seracin de president al comunității de avere, s'a folosit de toate mijloacele pentru a-l face imposibil, a pactat cu fostul Comite-suprem de atunci, actualul vice president al camerei deputaților, cu Burdea, Müller, Brankovici etc., și în modul acesta a ajuns ca în reprezentanța comunității de avere să ocupe loc oameni veniți din toate părțile țării, oameni cari n'au asudat ca și grănițerii pentru binele Monarchiei. Știm și aceea, că actualul v.-president al comunității de avere în diferite rânduri a cutreierat pe la Budapesta la Jakabffy ca să nu se afle vre-un naționalist care să le facă din nou concurență la postul de president.

Dumnezeu ni-a trimis în timpul din urmă mai mulți oameni de inimă între noi, cari mai demni ar fi să stele pe scaunul președintelui al comunității de avere, cum sunt: Colonelul Iakobici, Colonelul Marin, Majorul Stojanei, Majorul Șumanka etc. Le știam toate svircolirile lor și nu le luam în nume de rău, căci toate le priviam ca o luptă pentru existență. Nu pot însă să-l ert d-lui Curescu lucruri, cari le-au făcut în timpul din urmă, cari lucruri ne prezintă pe dl. Curescu în adevărata lui valoare.

Domnișoara Elisaveta Doda, sora generalului Doda, a dat în 23 Febr. a. c. o rugare în care cerea să i-se permită și ei a-și aduce lemnele de foc ce-l compet ca membru din familia de grănițerii, și la aceasta rugare dl. Curescu cu comitetul îi răspunde surorii lui Doda „că are să dovedească cu documente că este îndreptățită?” Dl. Curescu cere ca sora generalului Doda, care ne-au dat comunitatea de avere, care a asudat pentru organizarea ei, ani de-a rândul a servit fără nici o plată, care a fost condamnat la închisoare pentru apărarea drepturilor grănițerii, care a refuzat la îndepărtare dela comunitatea de avere o sumă de peste 30.000 fl. oferită de reprezentanța pentru serviciile prestate comunității de avere, zic dl. Curescu cere dela sora celui general, ca să dovedească că e împădurită și-i refuză 10—20 metri de lemne în pădure, prețul de 10 coroane.

Încă una pentru dl. Curescu.

În toate foile în care este lăudat dl. Curescu, se prezintă ca un om desinteresat, care lucrează numai pentru binele comunității de avere și al grănițerii. Că așa este, ne-o dovedește faptul că dl. Curescu în ședința comitetului din 21 Aprilie a. c. ajutat de prețutul d-sale intim (dar ascuns) Petru Brankovici, a decis ca salariul domniei sale să se ridice dela 2800 coroane, la 4000 coroane pe an, ear la vice-president dela 1000 la 2000 coroane, apoi diurnile de zi la 15 coroane. *Frumoasă desinteresare, când poporul din graniță n'are ce băga în gură, și geme sub greutatea pedepselor silu-nale. Faptele acestea românești ale d-lui Curescu vorbesc de sine.*

Românii grănițerii!

Insuflețiti-vă de desinteresarea d-lui Curescu, și în proxima adunare generală ridicați-l salariul la vre-o 10.000 coroane!! Oare ce zic la toate acestea marii români ai noștri??

Un reprezentant.

DIN ROMÂNIA.

Aniversare. Duminecă un Te-Deum solemn a fost oficiat la orele 10 dimineață, la Mitropolie. Serviciul divin a fost slujit de P. S. S. Vicariul Nifon Ploșteanu, asistat de înaltul Cler. Corul mitropolitan, sub conducerea eminentului măiestru Bănulescu, a intonat cântările rituale.

La Te-Deum au asistat:

D. Președinte al Consiliului D. Sturdza și d-nii miniștri Vasile Lascar, Spiru Haret, C. I. Stoicescu, Em. M. Porumbaru, d. Al Gianni și I. I. C. Brătianu; P. S. Aurelian, d. Eugeniu Stătescu; d. Ion Kalinderu, d. C. F. Robescu, primarul Capitalei; Casele Civile și Militară a M. S. Segelui și A. S. R. Principele Moștenitor; înalți demnitari ai Statului; deputații și senatorii prezenți în Capitală; ofițerii generali și superiori din garnisoana Capitalei și un numeros public.

O companie cu drapel și muzică din regimentul 6 Mihael Viteazul a dat onorurile militare.

Registrele de la Palat au stat toată ziua deschise și un public numeros din toate treptele societății au manifestat sentimentele lor de iubire și devotament către Tron și Dinastie semnind. Orașul a fost frumos pavoasat.

Onomastica M. S. Reginei a fost sărbătată în toată țara.

Principii Moștenitori la Tirgoviște. Duminecă, la orele 7.45 dimineață, AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Principesa Maria, însoțiți de d-na Greceanu, d-soara Astor, d. colonel N. Constantinescu, și maior Greceanu, au plecat la Tirgoviște pentru a asista la caruselul organizat de ofițerii elevi ai școlii de cavalerie, cu ocazia patronului acestei școli.

În gara Ghergani, frumos pavoasată, Altețele lor Regale au fost salutate de autorități și un numeros public.

La Titu, d. C. Câmpianu, prefect de Dâmbovița, a eșit în întâmpinarea Principilor Moștenitori.

La Nucet, elevii școlii inferioare de agricultură au întâmpinat pe Altețele lor Regale cu diferite cântece naționale.

Principele Ferdinand s'a dat jos la gara Văcărești, unde se afla reg. 3 Dâmbovița Nr. 22, care a executat, pe drum spre Tirgoviște, mai multe simulacre de luptă.

A. S. R. Principesa Maria și-a continuat drumul la Tirgoviște, unde a fost întâmpinată de autoritățile civile și militare.

E gata să adoarmă, dar de odată simte că nu e singur și, de și este cu ochii înăpăinați de somn, vede în sanie, la stânga sa, un tinăr palid, fără mustăți, învâlit într-o blană largă și ținând în mână ceva care aduce cu un baston sau o spadă.

Stăpânului saniei îi pare foarte curios cum acest mosafir s'a urcat fără a fi observat, dar se simte așa de atras de vecinul său, încât pare că un fel de simpatie îl încălzește. O căldură neexplicabilă molesitoare, îl cuprinde, pornind dela extremitățile trupului său spre inimă. E o adevărată atmosferă de simpatie aceea ce răspundește în jurul său tinărului necunoscut cu înfățișarea sa blândă, dar rezervată.

Boierul stă la îndoială: să între în vorbă cu el sau nu? Acuma îi pare că chiar cunoaște de unde-va pe acest străin. În sfârșit, împins de preținia ce-l inspiră necunoscutul, Tudor înclină capul spre el și, orî cât de stranie îi părea situația în care e, zice plicticos:

— „Mi se pare, — mă ierți de îndrăzneală —, mi se pare că te cunosc, ne-am mai întâlnit noi undeva... știu și numele d-tale... Ești... domnul... domnul...”

Tinărul, în loc să-și spună numele, răspunde simplu, cu o voce melodioasă ca de femeie:

— Da, d-le Tudor ne-am întâlnit de mai multe ori!...

— „Dă-mi voie să-mi amintesc: unde? Ne-am întâlnit întâi în... Bre ce uituc sunt!”

— „E ușor de amintit, domnule Tudor: în călătoria dumnitale pe Marea Baltică... A fost o ciocnire de corăbii... eram pe lângă d-ta...”

— „Aha, da, parcă... parcă-mi amintesc... da, da, imi pare că ne-am văzut...”

— „Da, erai să te înnecl.”

— „Parcă-mi amintesc... și cu toate astea, parcă nu!... Curios.”

— „Apoi ne-am văzut în timpul unui duel cu pistolul: ai primit un glonte care era să-ți atingă inima. Eram lângă d-ta și m'ai privit în față zîmbind. Trebuie să mă recunoști.”

Boierul Tudor stă să-și amintească, dar nu reușește și zice:

— „Imi pari foarte mult cunoscut, dar să mă trăsnească D-zeu dacă-mi amintesc.”

— „Ei trebuie să mă cunoști: până și în timpul războiului ne-am întâlnit. Nu îți minte? O ghiulea de tun era să-ți iea capul; dacă nu te plecai instinctiv, erai mort! Am văzut de aproape: eram lângă d-ta.”

— „Așa-i, chiar așa e! zice boierul puțin cam încurcat. „Dar d-ta pari tinăr, și de atunci e cam mult. Cum se face...”

Unde erai d-ta de m'ai văzut?

— „Eu? Treceam tocmai lângă d-ta... Ca să vezi cât te cunosc de bine, îți voi aminti de vînătoarea de urși făcută de prefectul, amicul d-tale, — eram acolo, dar nu cu invitație oficială.

Mai știți? Îți mai amintesc cum un urs a rupt în brațe pe un vînător, și cum, când s'a repezit asupra d-tale, i-a implintat cuțitul în inimă?! Puțin lipsea și te zdrobea! Era enorm ursul.”

— „Ei comedie! Vezi bine frate, noi suntem cunoscuți vechi. Dar să mă bătă Dumnezeu dacă-ți știu numele; nu se poate: trebuie să fa-

cem cunoștință în lege. Imi știu numele, acum spune pe al d-tale...” Și Tudor își scoate în pripă mînușa, spre a întinde mîna sa necunoscutului. Tinărul la rîndu-i, îi întinde o mîna subțire de o delicateță femească și zimbește melancolic. Dar zimbetu-i e așa de frumos: un suris ca de fecioară suferindă. Tudor privește în fața Necunoscutului, și se simte privit până în suflet de ochii negrii, adânci și triști.

Tudor, uimit, ca în fața unei femei superioare, duce pripit mîna la cravată; cu un gest își svirlă chiciura de pe mustăți, se încheie la haină să fie corect, și timid apucă mîna întinsă. Mîna e ca mînuța unui copil, într'a lui. Ochii Necunoscutului licăresc ca un suris prin lacrimi, în obrazul devenit de o ideală frumusețe.

— „Iată-mă”, zice Tudor închinându-se respectuos, „dar matală ești o... o doamnă... Te rog să mă erti... dar ești o adevărată amazonă: cultivi toate sporturile. Asisti la dueluri, la naufragii, iei parte la răsboaie, la vînătoare... Dar nu-mi pot explica... cum o așa tinără frumusețe se poate împăca cu violența sporturilor de acest fel.”

În clipa aceasta doi enormi lupi sar din amîndouă laturile ale drumului: unul asupra vizitiului, altul asupra lui Tudor.

Până să-și dea seama de grozava primejdie, Tudor zărește o spadă licărind ca un fulger în mîna tinărului, și vede lupii atinși de spadă căzînd trîzniți în drum. Mișcările au fost așa de repezi, încât Tudor stă uluit ca în fața unei minuni, când vede spada dispărînd sub mantana Necunoscutului... Drept ori-ce vorbă, scăpatul, fluieră ușor, admirativ, apoi zice:

D-nele Câmpeanu și Lăzărescu au oferit buete de flori Principesei.

Gara și orașul erau frumos decorate cu arbori de verdeață și drapele naționale.

De la gară, A. S. R. Principesa s'a dus la oala de cavalerie unde a luat dejunul.

La orele 3 d. a. au început cursele, pe placul scoalei, la care au asistat AA. LL. RR. și alte multe public din oraș.

S'a executat aici un frumos carusel.

Serbarea s'a terminat la orele 5, iar AA. LL. RR. au plecat la gară, escortați de ofițerii soalei, în mare tinută.

Trenul a plecat la orele 5 35 și a sosit în neurești la orele 8 și 40.

„Eroul Makaroff“.

Sub acest titlu ziarele militare străine publică următorul panegiric, ce un general austriac face generalului Makaroff:

Demn de învidiat este
norocul și măreția este
soarta celor căzuți la Ter-
mopile. Mormântul lor este
un templu.

Simonidis.

În istorie sunt exemple, că moartea unui amiral nu s'a întâmplat așa de rar cum s'ar părea:

Marton Tromp, care eșise victorios în 33 de lupte navale, căzu la Ter Heyde într-o luptă contra flotei engleze.

Ruyder își pierdu la Catania piciorul drept și o zi în urmă muri în urma rănii primite.

Horatius Nelson, care-și pierduse la Calvin un ochi, căzu la Trafalgar, după-ce vîzuse că celebrul său ordin: „Anglia așteaptă ca tot omul să-și facă datoria“, era executat de toți soldații într'un mod glorios.

Pe de altă parte amiralul Biscourt Torrington (Lordul Byng) fu osândit la moarte de către tribunalul de război, pentru-că fusese învins la Nemora de către amiralul francez dela Galissiniere.

Nu mai puțin tragic este cazul, care tocmai acum s'a întâmplat.

Amiralul Makaroff era un om nespun de curajos și un inteligent oficer, speranța și mândria marinei rusești. Makaroff n'are nici o vină în desastrul din Port-Arthur.

Dînsul a fost trimis la punctul cel mai periculos și îndepărtat al imperiului, tocmai când acolo amenința catastrofa

El era vestit ca un om hotărît și întreprinzător.

Cei tari nădăjduiau în el, și cei slabi se încredeau în el. Intocmai cum a procedat generalul Pappenheim la Lützen, tot astfel și Makaroff se grăbi a merge cu iuteala vîntului la Port-Arthur, spre a încuraja aci pe cei decăzuți moralicește

El puse imediat capăt stărilor de vis inertiae.

El nu se mulțumi numai să țină escadra, incredintată lui, închisă în port. El a dat dovadă de un spirit ofensiv mai mult ca ori-ce comandant de marină.

S'a străduit ca încetul cu încetul să se facă stăpîn pe largul oceanului. Superioritatea dușmanului nu-i impunea nici o frică.

Ca ori-ce muritor, avea și el greșelile însușirilor sale principale: cugetarea sta pe planul al doilea, vitejia era totul la el. De aceea în mijlocul unei hazardate încercări, căzu jertfa viclenii dușmanului său, atât de dibaciu. Stăpînul său din Petersburg, care acum îl jelește, în cazul când amiralul s'ar fi întors învins, dar viu — i-ar fi putut zice intocmai ca Filip II, regele Spaniei, ducelui Medina Sidonia: „Eu nu mi-am trimis flota mea în contra minelor și a sub-marinelor, ci în contra corăbiilor și a tunurilor“.

De altfel Makaroff ar fi meritat să zică, ca și amiralul Nelson căpitanului de corabie: Nu-mi dați trupul meu hrană peștilor.

Ceea-ce în amiralul Makaroff a fost muritor, a murit.

Nu i-a fost dat să aibă, și el ca lumea o groapă săpată în negrul pămînt.

Nici o piatră nu-i împodobește pămîntul. Veduva și copiii săi orfanți nu pot să înalțe rugăciuni la mormîntul lui.

Mai mult ca toate parastasele, cari se țin în toate bisericile imperiului, mai mult ca toate condolențele domnitorilor străini, valorează următoarea împrejurare: Makaroff va trăi în amintirea întregii populațiuni ca un erou, care până în ultimul moment și-a împlinit datoria cu credință și curaj. Marinele străine trebuie să simtă o deosebită durere pentru moartea acestui rar comandant. Căci bine zice un poet: ranele, cari au îndurerat țara se vor vindeca, dar morții nu vor mai învia.

Cu toate acestea, Makaroff poate fi mulțumit din sferile înalte, că cu el s'a împlinit vorba lui Oraziu: „non amnis moriar“.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 11 Maiu 1904.

— **Distincțiune.** După cum ni se scrie: „Asociațiunea română pentru înaintarea și răspîndirea științelor“ din București, Seminarului archidiecezan pedagogic-teologic „Andreian“ din Sibiu, pentru anuarele institutului și produsele literare prestate din partea profesorilor institutului trimise la expozițiunea aranjată de aceasta Asociațiune la 21 Septembrie 1903 i s'a acordat Medalia de aur, iar directorului institutului Dr. Eusebiu Roșca „Medalia de argint“. Sincerile noastre felicitări!

— **Demonstrațiune la tehnică.** La poli-tehnicul din Budapesta a fost luni la ora profesorului *Schuller Alajos* o mică demonstrațiune. Vre-o 200 ascultători așteptau să vină profesorul și când acesta a intrat în școală, un ascultător a strigat făcînd alusiune la doliul cauzat de moartea lui Jókai:

— Să mergem acasă!

În urma asta în bănci s'a iscat mare șomot; mai mulți înși repetînd apelul de mai sus. Atunci profesorul se adresa către demonstranți cu cuvintele respicate:

— Cei-ce nu voesc să rămână la prelegere, pot merge acasă!

Peste tot au rămas în sală vr'o 12 studenți, *ceilalți toți au eșit.*

Cu asta s'a isprăvit micul incident.

— **Înceeerea anului școlar la universitate.** Universitatea din Budapesta va ținea la 13 Maiu la 11 ore a. n. din incidentul aniversării 124 a existenței sale în sala festivă o adunare festivă, precedată de un serviciu divin în biserica universității.

Programul va fi următorul:

1. Prelegere festivă de rectorul magnific Dr. Gustav Henrich; 2. Raportul celor 4 facultăți despre lucrările incuse pentru premiere, citit de decanul fac. fil. Dr. Ballagi Aladár; 3. Împărțirea premilor de rectorul Heinrich.

— **Din Ghioroc se scrie** că protopretorele a citat pe părintele Lungu la pretură, unde i s'a luat interogator lung și protocol despre petrecerea poporală și poezia declamată de dl Gêrda: „Noi ni-s acasă“, — I-a indignat pe domniul dela comitat și vorbirea dlui deputat Dr. Aurel Vlad. Că ce va urma după interogatorul acesta, vom vedea.

— „Să fiu afurisit!... pardon, domnișoară... doamnă, dacă am mai văzut așa iuteală de mișcări! Matala ai fi un maestru de scrimă, cum n'am mai văzut... Eu sunt un trăgător de prima forță; dar... așa ceva... nu! n'as putea executa. Mulțumesc pentru viața vizitului meu, și pentru viața mea“.

— „Oh, nu face să vorbim... să lăsăm astea...“, zise, Necunoscutul, zîmbind melancolic.

— „Nu face?... adevărat așa e... Dar aș dori să știu cui dătoresc viața mea... Cu cine am onoarea, fericirea!... Cu cine?...“

— „Cu plăcere... Dar mai nainte voi spune cum sunt numită de cei ce vorbesc de mine;“ zice tînerul și face o pauză scurtă.

Tudor se simte cu totul atras de ciudata ființă. Parcă-l vine să-l ia mîna, să i-o strîngă... Parcă s'ar simți mai fericit să se sprijine de noul său amic și nu îndrăznește. Presimte că nu are să fie un nume plăcut numele ce-l va auzi, și, cu toate astea, dorește să-l audă; de aceea stă cu privirile ațintite la Necunoscut, ca hipnotizat de adîncimea ochilor negri, mari și catifelati ai tînerului.

— „Mă numesc“, zice necunoscutul, cu glas melodios, privindu-l blînd, — „mă numesc după cum este și țeara. În Franția am un nume feminin, în Germania am un nume masculin. În România tot feminin. În Norvegia...“

— „Dar cine ești! Spune mai iute, te rog!... Dacă ai fi ori cine, eu te-aș stima, te-aș iubi. Te rog nu-ți fie teamă... te rog, spune; cum te numești?...“

— „Mă numesc Moartea“ zise cu o simplitate blîndă, ciudata ființă.

Tudor, auzind acest nume, se așteaptă să simtă o răceală, o repulsiune oare care. Însă dimpotrivă, în loc de răceală percepe o senzație de căldură plăcută, pornindu-l dela inimă spre extremitățile corpului. Sub impresia aceasta, el se inclină zîmbind și zice:

— „Sunt încântat, încântat. Ah dar d-ta ești un inger! Sunt încântat, fericit!...“

Tînera femeie inclină din cap ușor, grațios și zîmbește iar, cu un zîmbet ce pare că strălucește ca prin lacrimi din ochii mari, adînci.

— „Dar“, zice Tudor devenit de odată vorbăreț, „dar nu-mi pot explica visita d-tale. Parcă mi vine să cred, și parcă nu-mi vine să cred că matala te-ai ostenit anume pentru mine“.

— „Am venit pentru d-ta, Tudor.“

— „Vezi?... Nu știu cum să zic, dar mi-se pare acum ca și când aș fi avut o presimțire că o să vii... Parcă te dori!... Știi?... acum mi-ar fi părut așa de rău, foarte rău, dacă veniai pentru altul... Să nu te superi... dar restul oamenirii nu te cunoaște. Toți te închipuiesc sub o formă nefrumoasă, pe când pentru mine ești așa de blîndă, așa... cum să zic? nici n'am visat măcar vre-o dată o ființă atât de suavă...“

Fără să-și dea seama de ceea-ce face, el îi ia mîna și o sărută, apoi urmează... „Uite ce mînuță mică, ce delicată!... Ah! dar asta nu mai e o mîna, e un crin! un crin alb!... Dar ochii matala! Ce minunați!... Pe cîntea mea, ai niște ochi, niște ochi dumnezeiești! Dar obrăjorii! dar guri! dar zîmbetul ăsta!... Așa frumuseți există oare? Nu sunt poate nebun?... Nu visez eu acum. Ah, visez! cacl numai visînd se poate vedea atîta gingășie. Visez! Visez, de sigur!“

— „Nu, nu visezi...“ zice străina blînd, „nu visezi“.

— „Nu se poate! nu se poate, că așa un inger! să fie... să fie... cine zici că ești?...“

Ea îi zîmbește și cu o privire tristă, dar neînchipuită de frumoasă, îl pătrunde până în inimă și, fără a rosti vr'un cuvînt, dă din cap afirmativ.

— „Fie!“ zice Tudor... „dar, Doamne, cum poți fi așa de frumoasă?... Cum poți avea un zîmbet așa răpitor de minți?... Cum se poate închipui așa gingășie dumnezeiești? Pentru mine ești dar aci?... Așa o minune s'a coborît din cer pentru mine?... Dar eu mi-aș da sufletul ca să fie adevărat... Spune drept... te rog, mă lași să-ți sărut ochii ăștia minunați?...“

Străina tace: dar întregu-i chip e un zîmbet melancolic, dulce; întreaga ei ființă radiază un farmec așa de dulce, încât o vrajă pare a cuprinde mintea și inima lui Tudor. Fără să-și explice cum, el ingenunche înaintea ei. La o mișcare făcută de ea, ca să-l ridice, mantaua ei se desface, și el vede, într'un costum ca de gază și zefir, cel mai minunat corp, cea mai splendidă întrupare a frumuseții de forme... Frumuseța asta nemi visată, chipul ei oval, zîmbetul guriței și al minunaților ochi triști negri, și magnetica radiare a acestei frumuseți; toate l-au făcut să uite cu cine este. Îi pare ceva așa năprăit de frumos, cum numai în basme a pomenit. Fără a judeca, el înalță brațele încet, împreunîndu-le, ca spre a se închina ei; dar zîna îi desface brațele, le ridică și și-le pune pe după gât. El cuprinde albul gât și simte căldura catifelată a ingerescului corp, și, prin por, prin nări, aspiră mirezmele ce răs-

— Noua lucrare a dlui Dr. Atanasie Marinescu, citita in una din sedintele publice ale sesiunii generale a Academiei Române, a apărut zilele trecute in broșură, in ediția Academiei. Titlul ei este: „Ilirii, Macedo-Românii și Albanezii“. Scrisă cu multă erudiție, întrebându-se toate izvoarele istorice și filologice, noua scriere a veteranului academician ni-se prezintă ca o facie conducătoare în chestiunile pe care le discută. Precum aflăm, partea privitoare la Albanezi se va traduce și în limba albaneză.

— In Belgrad nu va fi încoronare. Luni se vestește din Belgrad, regele Petru nu va fi încoronat. Anume la asta a trebuit să renunțe, de oare-ce pe ziua de 15 Iunie, pe care a fost fixată încoronarea, nu s-a putut procura nici coroana, nici insignile pentru încoronare, așa că regele se va mărgini numai că aceea să se — imbalzească eventual. Dar încoronare nici mai târziu nu va vedea capitala Serbiei, deoarece radicalii extremi au declarat, că ei în principiu sunt republicani și că condiționat spriginesc *regatul democrat*. Va fi și bietul Petru un fel de Kalapos Király ca Iosif II. la Unguri.

— Regele Spaniei și anarhiștii. Din Sevilla se anunță, că regele Alfonso a debarcat alaltă-eri acolo, acamat fiind neîntrerupt de multimea enormă. Regele a luat parte și la Te Deum ce a fost oficiat în catedrala din Sevilla. Eri și alaltă-eri au fost prinși 51 oameni suspecti, între aceștia și capul anarhiștilor din Xeres, Cadiz și Sevilla.

— Căsătoria Irii Sienkiewicz. Luni celebrul romancier polon *Enric Sienkiewicz* s'a căsătorit cu *Maria Baboca*. Sienkiewicz, s'a însurat acum pentru a treia oară. Prima sa soție a murit ear de a doua a divorțat.

— Inmormântarea lui Lenbach. Din München se telegrafează: La înmormântarea lui Lenbach, împăratul Wilhelm a fost reprezentat prin ambasadorul prus, ear prințul regent prin reprezentantul său special. Prezenți ministrii, deputații orașului München și ale tuturor artiștilor germani. Discursul funebru a fost rostit de profesorul Steiber. Pe mormânt s'au depus nenumărate coroane.

— 20 fileri onorar advocațial. Judecătoria cercuală din Ökörmező o judecat într-o afacere 4 cor. advocatului Dr. I. S. onorar și cheltueli advocațiale. Din aceste patru coroane 40 fil. este timbrul de sentință, 1 cor. timbru pe plenipotență, 40 fil. timbrul petiției, cu care a prezentat în res-timp de 8 zile plenipotența. Prin urmare spese efective 3 cor. 80 fil., onorar 20 fileri.

pândește negrul ei păr lung. El închide ochii și încet se înalță spre zîna să o sărute: și par'că îl doare sufletul de atîta fericire. Simte cum ea îl cuprinde în brațe moi, calde: îi pare că simte obrazul ei cum se apropie de al său, și de pe parfumul suav ce i-se apropie de buze, simte că ea își apropie gura ei să-l sărute. Sunt petale de roză buzele acestea care-l ating. Și sărutul lor e așa de parfumat, așa delicios și așa de amețitor de dulce, și se prelungește atîta de mult, încât inima lui Tudor se strînge, și-l doare par'că pînă în creier. Apoi îl cuprinde o amețală, mâinile i-se desfac de după gâtul ei, și e gata să leșine.

Ea îl susține, și-l readuce la viață cu o privire blîndă a dumnezeiștilor ei ochi. Surisul ei, obrajii ei, ochii, fruntea, buzele sunt minuni de gingașie; și pe fondul negru al mantalei în care zîna stă răzîmată ca adîncită pînă la umeri, corpul ei reiese luminos ca o armonie de frumuseți sculpturale, aproape transparent, fosforescent.

El o privește: ar voi să se închine la arătarea aceasta supra-imaginară, și, când zărește din nou fața ei îngerească aplecată asupra lui, când vede zîmbetul ei îngerească, o senzație așa suavă îl cuprinde, încet își aude inima cîntînd aiurîndă de fericire în piept. Zîna se apleacă spre Tudor cu castitatea Preacuratei Fecioare, își apropie din nou buzele ei de ale lui și într'un sărut negrăit de dulce îl amețește într'atît, încât, el, supt dez-mierdările ei, se simte delirînd de fericire. El ghidește că în sărutarea asta își dă sufletul, și, spre a mai zări odată dumnezeiasca arătare, deschide ochii. Întăiu simte, apoi o vede cum ea îl sărută, privindu-l cu nețărmurită iubire: ochii ei par mai negri, mai adînci și mai frumoși; ei par a-și cu-

— Ni se serie din München: O știre, care trebuie să ne bucure pe noi românii. Departe, printre străini, doi tineri români, luînd calea practică și mînoasă a meseriilor, și-au atras lauda și admirația cunoscătorilor. Primul e dl Ladu, din Reghimu săsesc; pictor decorator de mare merit, cu o voință de fier, a eșit al II la concursul de măestrit al orașului; — al doilea e dl Gheorghe R. Brassai, din Orăștie. Dsa escelează în timplăria secesională de lucș și în genul „intarsia“. Desenele și schițele dsale i-au atras laudele profesorilor; multe originale de a le dlui Brassai au fost clasate ca model pentru fabrică. După trei luni, luîndu-și diploma, se va stabili în orașul natal. Pe noi nu pot de cît să ne bucure veștile acestea. — căci vedem tinerii noștri români apucînd un drum, care îi va scoate mai curînd la bun liman. I. B.

(„Luceafărul“)

— Reforma examenelor de maturitate. Comitetul permanent al senatului pentru instrucțiunea publică regnicolară a ținut la 3 și 7 Maiu ședință sub președinția profesorului de universitate Dr. Beöthy Zsolt, în care s'a discutat asupra revizuirii examenelor de maturitate. Abandonînd chestiile principiale în materie de organizație a examenelor de maturitate, comitetul s'a mărginit exclusiv la dezbaterile asupra chestiunii *ridicării nivelului și simplificării examenelor de acest gen*. Din propunerile mai importante ale comitetului sunt următoarele: Reducerea obiectelor pentru examenul scripturist, precizarea mai minuțioasă a obiectelor pentru examenul oral, regularea chestiei întrebărilor dela examenele verbale, amplificarea cercului de drept al comisarilor ministeriali și în fine ridicarea taxelor pentru examene. Sub durată discutiei comitetul a căzut d'acord și asupra unei împrejurări tot atît de importante și anume, că pentru oficii inferioare de funcționari și la obținerea dreptului de voluntariat să nu se receară maturitatea, ci să fie destulă și calificăția ce o dă atestatul de pe clasa VIII.

— La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ s'au primit membrii ajutători d-nii: Ioan Droc, protopresbiter emer, Dr. Ioan Neamtu, Dr. Traian Morcan, Dr. Aurel Nyilvan, candidați de avocat; d-na Ana Dr. Moga, ear' membrii ordinar: Constantin Gerie, sod. pant., Victor Buzulescu, sod. croit., Mihail Șerdean, sod. lăcătuș, Eugen Macarie, sod. lăcătuș de mașini, Ioan Oltean, sod. pantofar, Ioan Bela, sod. pant., Ioan

Cafiani, sod. pant., George Besoiu, sod. șepcar, Petru Drăgen, sod. pielar, Ioanichie Bota, sod. croitor, Vasile Brumariu, sod. pantof., Gregoriu Lupșa, sod. faur, Simion Luca, sod. măsar Demetriu Comaniciu, sod. pantofar.

— Hymen. Ni-se anunță: Asinefta Maniu și Emil Lupanu căsătoriți. Multe felicitări!

— Când pot fetele fi primite la muncă? La întrebarea asta de interes public dă un răspuns competent o decisiune mai nouă a Curiei, în care se zice că fetele minore în orî-ce situație socială și în orî-ce împrejurări materiale înainte de împlinirea vîrstei de 14 ani sunt atît de puțin dezvoltate, încît înainte de împlinirea vîrstei de 14 ani nu pot fi primite la muncă.

— Necrolog. Inregistrăm cu durere următorul necrolog:

— Cu inima frîntă de durere anunțăm încetarea din viață a mult iubitului și neuitatului tată, frate, unchiu și cumnat *Ioan Burdan*, preot, întâmplată în Sinitea la 26 Aprilie v. (9 Maiu n.) a. c. dimineața la orele 3½, după scurte suferințe în al 52-lea an al etății, și al 26-lea an al preoției sale.

Scumpele rămășițe pămîntești ale defunctului se vor așeza spre eternă odihnă după ritul gr. or. Marți în 10 Maiu n. a. c. la 11 ore a. m. Sinitea, 9 Maiu n. 1904. În veci amintirea lui! Anuța, Sofia, Aurelia, fiice Dimitrie Burdan, frate. vîd. Iuliana Pap n. Micula, cumnată. Dr. Teodor Burdan, și soția n. Giorogariu nepoți.

— Durere de stomac. Sgârșiri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de apetit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunilor gâtului este de un efect eminent, pastilele de pept „Senega“. Prețul 1 cor. Se pot cîpăta în farmacia la „Maria Fecioară“ a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

157

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Șirlianu.

cuminecare de fericiri cerești și ființa lui topită se pierde în melodiile raiurilor.

* * *

Ajuns acasă, vizitul se dă cu capul de toți pereții; i-a înghețat stăpînul în sanie.

Vasile Pop.

Amurg.

Aleargă, sboară, unde-î vrea
Iubire nemiloasă!
Căci nu mai vreau să fiu a mea
Putere fioroasă!...

Și vezi încet cum m-am trezit
Din trista letargie
De-odată toate au pierit:
Dureri, melancolie:

Simțesc, când iară va veni
Va fi mîntea-mi pribeagă:
O vis, cu aripi aurii
În ce lumii pleci tu dragă?...

De ce nu lași să fiu uitat
De ce nu-omori simțirea,
Demonul meu cel adorat
De ce nu învingi gîndirea?...

Emil Isac.

funda adîncul lor misterios prin ochii lui, prin creierul lui, pînă adînc în sufletul lui. Pe el îl doare atîta fericire supra-omenească. Simte cum supt desmerdările acestea mintea i-se rătăcește și totul nu mai e decît un neînchipuit dulce delir; și-i pare că sufletul, inima, creierul și toată ființa, i-se evaporează.

Ea încetează sărutarea și cu o privire îl readuce din nou la viață.

Lui îi pare că în gînd vorbește... și-i zice: „Cît de frumoasă ești! mai sărută-mă! mai... mai...! „Mă inbesti...?“ și tot în gînd, simt, cum ea îi spune cuvinte care îl amețesc de fericire! șoptele ei parfumate, aproape pătimașe, le aude în inimă, le simte și le vede în propriu-i creier. Gîndurile cu care îi răspunde ea, sunt senzații neînchipuit de dulci, intraductibile în graiu omenească. Ea îl sărută pe ochi, pe frunte, pe obraji; fiecă sărutare a ei este pentru el un izvor de fericiri nouă. Îi pare că obrazul său radiază lumină sub sărutările ei; ochii lui vîd prin pleoapele închise: vîd în adîncul raiului. El aude și vede îngerii cîntînd așa de departe, și încet, încet, parcă pieptul lui se lărgeste și tot raiul intră în pieptul lui; pieptul lui e raiul, și îngerștile melodii pornesc de unde îi pare că a fost inima lui. Fie-care pîrticică a corpului său cîntă, psalmodiază de o bucurie supra-cerească. Zîna îl sărută pe buze, și de astă dată el simte cum inima, trupul și sufletul lui se topesc, se confundă într'un delir de fericire. Supt sărutarea magică, el simte cum sufletul și ființa lui se evaporează, se înalță ușor, ușor, se schimbă într'o ființă transparentă și rîmăne, în sărutare, pe buzele îngerștii arătări, într'o dulce și supremă

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amuțelii, tinituri de ureche, bătăi de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influența, insomnie, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Încusirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afecțioase, care pe de altă parte e cel mai bun agent contra tremolărilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurarilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii, cari prețuiesc cu multumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și înfăptuirea extraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu încredere.

206 2—

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburile învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și expediere pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

În binevoitoarea atențiune celor ce zidesc!

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public. că am deschis în

Arad, str. Csernovits Péter Nr. 14.

un birou pentru

Întreprinderi de zidire

Primesc tot felul de comande și proiecte de zidiri: case, fabrici, biserici, școli, criste, școale etc., în ori ce stil; primesc tot felul de reparaturi și ori-ce transformare și estimare de zidiri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

Fiindu-mi scopul a bine-merita de încrederea On. public prin praxa-mi îndelungată și cunoștințele-mi speciale pe lângă prețuri convenabile, — precum și prin îndeplinirea repede a comandelor, apelez prin aceasta la binevoitorul sprigin al On. public.

154 15—25

Cu stimă:

Kondorossy Kálmán.

Planuri, bugete gratuite.

Piane, pianine și note musicale

se găsesc în depositul meu înființat în anul 1850 cu prețurile cele mai moderate, la dorință în rate, eventual pentru

● **închiriat cu luna.** ●

Pianele mele sunt din fabricile: Bösendorfer, Ehrbar, Hoffmann, Kern, Krämer, Koch și Korseit, Luser Lyra, Petrof, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Singsl, Schweighofer, Thek și Wessely.

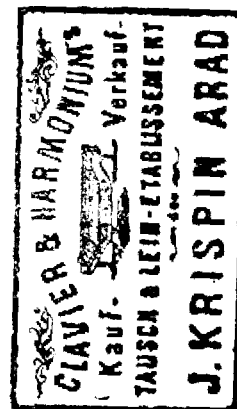
— Primesc reparări și acordări de piane. —

În biblioteca mea de împunătoare taxa lunară pentru celit este 1.60 cor. pe lună. De volum 10 filer.

IOSIF KRISPIN

Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 28.

99 5—12

Telefon 423.

Korsár Béla

Timisoara, Józsefváros, str. Bonnaz Nr. 15

Piane, pianine, harmonii, cimbele, fabricate proprii și construcții recunoscute.

Fabricate dela fabrici din patrie și din străinătate.

INSTRUMENTE FOLOSITE.

Diferite automate mono-și multisone.

Institut de împrumut.

Reparațiuni.

Intonație.

189 6—26

Catalogul cu prețuri gratuit.

Am onoare a Vă avisa, că am vândut compactoria mea ce exista de mai mulți ani dlui

SÁROSI VIDA

Când și pe această cale îmi exprim mulțumita mea pentru prețiosul sprijin, tot odată rog pe onor. public a învrednici de acest sprijin și pe urmașul meu.

Cu toată stima:

Szalkai Ármin.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că compactoria ce se află pe

Weitzner János-utca 7. szám.

ou ziua de azi a trecut în posesiunea mea dela domnul

SZALKAI ÁRMIN

și va figura sub firma lui

Sárosi Vida István

Când îmi iau voia a mă recomanda binevoitorului sprijin al onoratului public, tot odată promit a satisface toate cerințele onor. public în măsura cea mai deplină.

Cu deosebită stimă:

Sárosi Vida István.

219

Telefon 473.

Arnoul Károly urmașul lui Melocco Péter

Fabrică de cement, de piatră artificială de cement, de mozaic și plăci de marmor roman și venețian, ca întreprindere pentru zidire de beton. 179 — 15

Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-utca Nr. 18.

Plăci de marmor-mozaic roman și venețian. Plăci de piatră artificială cu 4 și 9 ramuri. Lespezi de marmor-mozaic cu 4 și 9 ramuri pentru pavosarea trotuarelor à la keramit și de curte. Acoste fabricate se pregătesc cu presa hidraulică cu ajutorul presiunii atmosferice de 300 cm². Măre depăsit de țevi de beton ovale ori rotunde în orice mărime. Canalizare din beton concaviet între praguri lucrate. — Împiedecarea umzării edificiilor și pivătelor. Plăci de acoperit, pietre artificiale hexaedrice. Rezervorii, receptacule de gaz și vase de scaldat pentru băi. Tot felul de lucrări de asfalt.

Catalog în limba maghiară și germană gratuit și franco!

In binevoitoarea atențiune a publicului din provincie

Hotel Nádor

ARAD, Andrassy-tér Nr. 4.

Odăi curate și arangiate din nou dela 1-60 cor. în sus

Serviciu prompt și ireproșabil.

218

TÖRÖK MÁRTON

proprietarul hotelului.

Acord grabnic

Imprumuturi hipotecare de bani

pe bunuri cu 4⁰/₀ și 4¹/₂⁰/₀. pe case din Arad-centru cu 4¹/₂—4³/₄⁰/₀ pe lângă o amortisațiune de 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 și 50 ani în condițiuni favorabile până la cea mai înaltă valoare posibilă.

Convertez împrumuturi vechi.

La dorința anticipez spese pentru întăbulațiune.

Sub durată unei operațiuni de 10 ani am dovedit că sunt capabil să reglez și cele mai combinate afaceri și să satisfac pretensiunile cele mai scrupuloase. Să nu întrelese deci nici un proprietar ocaziunea de a profita de referințele actuale favorabile de bani la ușurarea poverii de interese (camete).

Cu plăcere servesc cu deslușiri în biroul meu din:

ARAD, Boros-Béni-tér 22 szám.

În birourile mele filiale:

215

Bichis-Ciaba Berényi-ut și Mácáu (Makó) Aradi-utca.

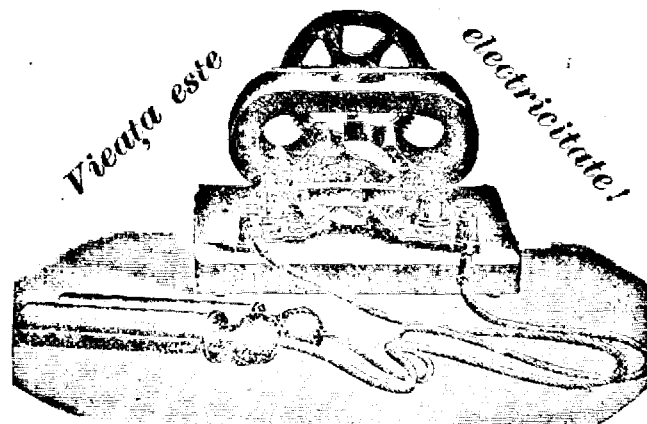
Institutul p. acordare de împrumuturi

pe imobile și credit fonciar al lui

Szücs F. Vilmos.

Renoirea și prolongirea vieții cu „Electrophor“-ul orig. american

Aparat medical electric pentru folosul privaților!

Atrag atențiunea oamenilor care sufer bonnavicioși și organism slab să întrebuințeze acest aparat electric, pentru că „Electrophor“-ul ne întărește nervii, ne înviește sângele, ne agerește mintea și simțurile, asigură circulația regulată a sângelui și funcționarea sistemului nervos, prin ce ne scuteste de boale.

Prof. Dr. Bourg, membrul facultății de medicină a universității din Paris s-a declarat despre „Electrophor“ astfel: „Nu numai reumatism, sgârcinri, nervositate și asthmă a vindecat sau cel puțin au alinat cu Electrophor în mil și mil de casuri în care știința doctozilor a dat faliment. ci și la morburile de nervi, dureri de cap, colica, vîjtele urechilor, lipsă de somn, la cei în stare hipocondriacă, și mai ales la potrirea rețelilor de obstipație, vîna de anr în câte-va zile, de multe ori în câte-veceasuri au observat alinare minunată. Femeile cu boale dureroase câștigă alinare vindecare aproape signră.

Ține în veci!

Pretul unui complet aparat mic:

10 cor.

Pentru cei slabi de constituție.

Nu se strică!

Pretul unui complet aparat mare:

20 cor.

p. vindecarea boalelor învechite

Pe lângă trimiterea înainte ori cu rambursă livrează reprezentantul european al companiei „Electrophor Co Limited“

AUFFENBERG JÓZSEF, Budapest VII Huszár-utca 6